

7. Шаров С.В. Сучасний стан розвитку інтелектуальних інформаційних систем / С.В. Шаров // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – №130. – 2015. – С. 111-114.
8. Чудновский А.Д. Информационные технологии управления в туризме: учебное пособие / А.Д. Чудновский, М.А. Жукова. – М.: КНОРУС, 2006. – 104 с.

*Шаров С.В., к.пед.н., доцент
Абрамович І.М., студентка*

*Мелітопольський державний педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького*

м. Мелітополь

Кафедра інформатики і кібернетики

АНАЛІЗ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

Актуальність. Із розвитком та широким розповсюдженням інформаційно-комунікаційних технологій у вищій та середній школі спостерігається тенденція на поступове насичення матеріальної бази навчальних закладів комп'ютерної технікою. Але, поряд із достатньої кількістю апаратного забезпечення спостерігається брак гарного програмного забезпечення із конкретних дисциплін. І хоча кожного року з'являються нові програмні продукти, призначені для інформативної підтримки навчально-виховного процесу, їх кількість поки що недостатня.

Метою статті є огляд інформаційних електронних ресурсів, які можна використовувати для вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури».

Виклад основного матеріалу. Спробуємо охарактеризувати сучасний стан наявності електронних засобів навчального призначення з історії зарубіжної літератури на основі аналізу Інтернет-джерел. Слід зазначити, що для школи є певна кількість програмно-педагогічних засобів зі світової або зарубіжної літератури, а саме:

1. Мультимедійна бібліотека для вчителя «Світова література, 7 клас» складається з конструктору уроків; каталогу авторських уроків; конструктору тестових завдань; довідкової інформації. Змістове наповнення укладено відповідно до Програми МОН України зі світової літератури. У програмному засобі представлена інформація про таких письменників як Фрідріх Шіллер, Йоганн Гете, Олександр Пушкін, Роберт Стівенсон, Адам Міцкевич, Вальтер Скотт та інших. Для організації тематичного оцінювання вчителю пропонується конструктор тестових завдань, який допоможе створити потрібні тестові завдання [3]. Вартість

диску із мультимедійною бібліотекою – 45 грн. Інформацію про мультимедійну бібліотеку можна отримати за адресою <http://into-edu.com.ua/uk/node/539>.

2. Педагогічний програмний засіб «Зарубіжна література 5 клас» призначений для учителів та учнів загальноосвітніх шкіл. Він займає 83 МБ дискової пам'яті та містить біографії авторів, відомості з теорії літератури, тестові завдання, фабули творів. Для дозвілля на диску є ребуси, а для оцінювання знань – тестові завдання. Він безкоштовний, закачати файл можуть тільки зареєстровані користувачі за адресою http://letichev-sch2.at.ua/load/pedagogichni_pz/zarubizhna_literatura_5_klas_pedagogichni_programnij_zasib_uk/4-1-0-29.

3. «Зарубіжна література – 6 клас». Цей електронний посібник дозволить швидко засвоїти навчальний матеріал із зарубіжної літератури за допомогою відомостей з теорії літератури, тестових завдань, біографії авторів, а також вікторин, ребусів. Навчальна комп'ютерна програма призначена для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів та комп'ютерної підтримки проведення уроків із зарубіжної літератури. Є можливість прослуховування поетичних, прозових творів зарубіжних письменників. Диск коштує 30 грн. [1].

Отже, для школи програмно-педагогічних засобів достатньо, навіть є деякі методичні розробки вчителів, викладені в Інтернеті. Наприклад, за адресою [2] можна вільно закачати методичну розробку уроку із застосуванням ППЗ «Зарубіжна література. 7 клас». Знайдені програмно-педагогічні засоби або безкоштовні, або коштують відносно недорого. Більшість з них рекомендована Міністерством освіти і науки.

Інша ситуація із дисципліною «Історія зарубіжної літератури», яка викладається у Мелітопольському державному педагогічному університеті Богдана Хмельницького. В умовах збільшення кількості навчальних годин на самостійну підготовку та зменшення загального обсягу годин, що виділяються на аудиторне викладання курсу «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.», означене питання є актуальним. У цьому плані доцільним є формування мультимедійного навчально-методичного комплексу, в якому була б зведена вся інформація, необхідна для студента, що вивчає названу дисципліну.

У вільному доступі в Інтернеті ми не змогли знайти програмно-педагогічні засоби з такої дисципліни. Однак, завдяки спільній роботі Регіонального центру з розробки, впровадження та апробації електронних підручників, який діє при кафедрі інформатики і кібернетики (<http://inf.mdpu.org.ua>) та освітньо-інформаційного центру «Інноваційні обрії української словесності» (<http://ukrlit.kl.com.ua/>), на протязі останніх років було створено декілька електронних засобів навчального

призначення, які забезпечили декілька дисциплін гуманітарного напрямку, а саме:

1. Електронний підручник «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» (автори Т.М. Шарова, А.В. Землянська, С.В. Шаров) призначено для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, зокрема Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Новизна його полягає в тому, що навчальний матеріал з курсу «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» систематизовано, узагальнено та подано відповідно до кредитно-модульної системи навчання. Так, окрім основних програмних документів, структура електронного підручника вміщує два періодичні контролю, відкривши які, студент має змогу побачити кількість лекцій, семінарських занять, тем, які має опрацювати без допомоги викладача, та інформацію до самостійної роботи. Електронний підручник вміщує перелік тем індивідуальних науково-дослідних завдань або творчих завдань, над якими студент, обравши одну з цих тем, працює цілий семестр, а наприкінці подає роботу викладачу до захисту та оцінювання. Познайомившись зі структурою електронного підручника, студент може переглянути критерії оцінювання якості знань, оскільки їх також уміщено у зміст підручника [6, с. 308].

2. Електронний засіб навчального призначення з дисципліни «Історія української літератури» призначено для забезпечення самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Він охоплює важливі питання щодо викладання у вищій школі спецкурсу з історії української літератури XX століття, головною метою якого є висвітлення різноманітних постатей в контексті пореформеної доби. Зміст електронного засобу навчального призначення дозволяє отримати знання щодо теоретико-методологічних засад української прози 20-60-х рр. XX ст. У ЕЗНП подано відомості про витоки та шляхи розвитку української літератури XX ст.; висвітлено теоретичні аспекти дискурсу українських письменників XX ст. [5, с. 291].

Не зважаючи на реалізовані функціональні можливості розглянутих вище програмних засобах, для вивчення зарубіжної літератури, а саме античної літератури, їх недостатньо. Але вони були використані нами як базова основа для створення власного ЕЗНП. Так, з електронного підручника були взяті окремі тексти та біографії, а з програмно-педагогічного засобу з історії української літератури – зовнішній вигляд. Їх поєднання, з нашої точки зору, дозволить повністю забезпечити курс «Історія зарубіжної літератури. Антична література» необхідним навчальним матеріалом.

Взагалі, готуючись до практичних і семінарських занять, студенти-філологи можуть користуватися електронними ресурсами бібліотек, не залишаючи приміщення, в якому вони працюють. Це прискорює пошук

потрібної інформації: студентів немає потреби адаптуватися до нового приміщення, стояти у черзі, витратити час на реєстрацію тощо. Такими ресурсами можуть бути, наприклад: Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>); Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника (<http://www.lsl.lviv.ua>) та ін. Це дає змогу не прив'язуватись до географічного розташування бібліотеки та створює необмежені можливості доступу до будь-якої літератури. Такі форми роботи зручно використовувати при написанні рефератів, магістерських та творчих робіт [4, с. 134].

Висновки. Отже, наразі спостерігаємо стійку тенденцію на активне використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі вищої школи як на рівні застосування навчальних програмних засобів та електронних освітніх ресурсів, так і на рівні появи нових технологій навчання. Проаналізовані електронні освітні ресурси та розроблені раніше навчальні програмні засоби стали основою для розробки програмно-педагогічного засобу, який використовується для комп'ютерної підтримки самостійної роботи з курсу «Історія зарубіжної літератури».

Література

1. Зарубіжна література 6 клас, ППЗ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://audiobooks.ua/zarubizhna-literatura-6-klas-ppz-1494.html>.
2. Методична розробка уроку в 7 класі з застосуванням ППЗ «Зарубіжна література. 7 клас» Версія 1.0 ЗАТ «Мальва». Розділ «Література проти війни»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pandia.ru/text/79/492/15549.php>.
3. Світова література, 7 клас: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://into-edu.com.ua/uk/node/539>.
4. Шаров С.В. Методологічні аспекти комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів-філологів: навч.-метод. посіб. – [2-ге видання доп. і перероб.]; [передмова проф. І.Л. Михайлина] / С.В. Шаров, Т.М. Шарова. – Харків: Федорко, 2014. – 200 с.
5. Шаров С.В. Використання електронного засобу навчального призначення під час викладання української літератури / С.В. Шаров, Т.М. Шарова // Наукові праці Каменець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 39. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. – С. 290 – 296.
6. Шаров С.В. Електронний підручник «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» у самостійній діяльності студентів-філологів / С.В. Шаров, Т.М. Шарова // Збірник наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – Ч. 3. – С. 304 – 311.